

מודיעין News

מקבוצת דנון תקשורת www.mnews.co.il

גיליון 1028 • יום חמישי ד' בתשרי תשע"ז 6.10.2016 • העיתון הנפוץ ביותר

נכסים

תיווך יעוץ השקעות כנדל"ן

הנכס שלך שווה יותר!

גמר חתימה טובה
לכל בית ישראל

ראה פרסום בעמוד 105

צילום: איגור מילר

לפוצץ את הבורעה

איך זה שבעיר הכי מתוכננת וחדשה
בישראל אין כמעט יוצאי אתיופיה, למרות
שהם כבר שלושים שנה בארץ? • שמואל
ילמה, מהבודדים שפרצו את הדרך, רואה
את השינוי באוויר • אלינה בוקרסקי, 36

היועץ המשפטי
לממשלה מצטרף
למל"ג: לא להקמת
מכללה במודיעין

18

סוכות בפתח והעיר
במתח: עמישראל
צפוי להגיע בהמוניו
לפסטיבל הקרקס

26

באיחור של עשרים
שנה - מועדון
"עירוני מודיעין"
מגלה את הכדוריד

62

מחסני מיזוג מודיעין משווקים - מזגנים ואביזרים נילווים

אתחילובים לחיורים הצולים ביותר !!! א.ת. שילת, בית לוטם 08-9762410

שנה טובה
ומתקדמת!
וחתימה טובה

iPro
סולר זה אנחנו.
077 2077377

קייזר סנטר, עמק זבולון 24, מודיעין
ובקרוב, סניף נוסף בבוכמן.
חפשו אותנו ב-f

מאיר עיניים

- כל סוגי המשקפיים ועדשות המגע
- בדיקות תפקודי ראייה ("מיקוד")
- בדיקות לחץ תוך עיני ללא מגע עם העין
- טיפול בעין עצלה בכל גיל

הסרת משקפיים ללא ניתוח

לקביעת תור: 054-5544374 08-6488383
רח' יגאל ידן 51, מודיעין
www.meire.co.il

עיר גדולה ואתיופים בה מעט

שלמה ילמה למד בתיכון פיזיקה ומתמטיקה, התגייס לצנחנים, שירת כקצין והמשיך לתואר ראשון ומשם לפעילות ציבורית • עם קורות חיים כאלה - הכי טבעי ומתבקש למצוא אותו ואת משפחתו במודיעין • לכן עולה השאלה - מדוע יש רק עשרות בודדות של יוצאי הקהילה בעיר העתידי? • ראיון בלתי שגרתי

אלינה לוברסקי צילומים: אינגריד מולר

מודיעין היא עיר מעולה לגור בה. אחוזי גיוס גבוהים, זכאות לבגרות, בנייה מודרנית וחדשה, שקט ומיקום נוח במרכז הארץ הם רק חלק מהשיקולים שמושכים לכאן תושבים חדשים. ומכאן עולה השאלה - מיהם אותם האנשים שמגיעים לכאן? "מעמד ביניים" יציב תהיה הגדרה טובה וזה לא בהכרח דבר רע. הרי אלה בדיוק אותם האנשים שיוצרים כאן את הרמה הגבוהה. ואולם, כמעט כמו בכל עניין בחיים, גם באלינה הווי יש קוץ.

המעמד הסוציו-אקונומי הגבוה הזה יוצר תחושה של הומוגניות, אולי אפילו "בועה". שיטוט קצר ברחובות העיר מציג בפני המתבונן תמונה של עיר-אילוטרציה: בתים לבנים, פארקים ירוקים, גינות מטופחות, רחובות נקיים, מתקנים לילדים, מתקני כושר ומסלולי אופניים. בולטים גם הדברים שאין - אין אווירה של עיר סואנת ומגוונת ואין תחושה של מגוון אנושי רחב.

הסלוגן שלנו הוא "עיר העתיד" והעיר בה חלט תואמת את הדימוי הזה. אבל האם ייתכן כי המושג הזה גורר עמו משמעות של ניתוק מהמציאות? עד כמה חלה עלינו החובה כתושביה של עיר כה מתקדמת להסתכל מתוך לבועה שלנו ולהשוב מה עושים כדי שישראל תהיה "מדינת העתיד"?

לשמואל ילמה, בן 48, תושב שכונת המגינים בעיר ובן לקהילת יוצאי אתיופיה, יש תשובות ברורות לתהיות האלה.

המסע הגדול

ילמה נולד במחוז טיגראי שבאתיופיה ובגיל 11 היה חלק מאחת הקבוצות הראשונות שפתחו את מסע העלייה לישראל דרך סודן, בתחילת 1980. "אני זוכר את עצמי הולך ברגל 600 קילומטר", הוא מספר. "מסע מכוון שעד היום אני מרגיש כאילו קרה אתמול. היו המון אתגרים בדרך, אבל הם היו קטנים לעומת החלום להגיע לירושלים. הגענו לסודן לאחר כחודשיים, כש-לוחים אנשים, רובם בני משפחתי. אבי, סלומון ילמה, היה מורה הדרך. הגענו למדינה מוסלמית,

המתואר בשורות אלו הוא אירוע הסטורי מכונן בסיפור עלייתם של יהודי אתיופיה. פרדה, שגויס כסוכן מוסד, התחזה למוסלמי ושתל פעילים בסודן שיאחרו את היהודים בסוף מסעם מאתיופיה. הוא הגיע למקום המסתור של שמואל ומשפחתו באישון לילה ונתן להם תעודות סודניות מזויפות. משם הדרך לבירת סודן, חרטום, הייתה מובטחת.

"פרדה העביר אותנו כפליטים ליוון", מספר שמואל ילמה. "הוא הפך את הדרך הזו לשיטה.

לא יכולנו להגיד שאנו יהודים, הסתתרנו והתחזנו לפליטים נוצרים. ברור שזה סיפור כיסוי חלש. לא היו תעודות, שום דבר. אבי, ואזרחים אתיופים יהודים נוספים שפגש בסודן, החלו בחיפוש אחר פרדה אקלום". השם הזה לא אומר לקורא כלום בשלב הזה. אך מייד הכל ייתבה.

בשנת 1977 הורה ראש הממשלה דאז, מנחם בגין, ל"מוסד" למצוא דרך להביא את יהודי אתיופיה לישראל. משימה, לדבריו של ילמה, שהמוסד התקשה מאוד לבצע. "פרדה אקלום,

"האתוס הישראלי בנוי על נרטיב מאוד מצומצם של קבוצות שהגיעו בקום המדינה. מי שהגיע מאוחר יותר מרגיש שהסיפור שלו לא בליבה. הסיפור של קהילת יוצאי אתיופיה, כמו של קהילות נוספות, הוא תלוש. אנשים לא מכירים, מרשים לעצמם להתנשא. הציפיות מאיתנו נמוכות. יש דעות קדומות, חשש לגור זה לצד זה וללמוד"

היו יוצרים קשר עם מדינות כמו יוון, גרמניה, צרפת וקנדה ומשיגים אישור להטיס את היהודים לשם. הם כמובן ידעו שאין לנו כוונה להישאר, משם מיד עלינו על טיסה לישראל."

"עם כח רצון הכל אפשרי"

כשנחתו שמואל ומשפחתו בישראל, החל מסע חדש, מסע ההשתלבות במציאות הישראלית. הוא מספר: "לקחו אותנו למרכז קליטה באופקים. בשבילי זה היה הלם. לא דמיינתי איך נראית ירושלים, איך נראים האנשים. דמיינתי אותם כמלאכים. הייתי צריך ללמוד עברית, אנשים עשו עניין מצבע העור שלי אבל ילדים מסתגלים מהר. בתקופה יחסית קצרה כבר ידעתי עברית. עברנו לבאר שבע לאחר כשנתיים וחצי ואותי שלחו לישיבה תיכונית."

איך אתה מאפיין את הלימודים שלך? "עשיתי מסלול ריאלי של חמש יחידות

אחיה הצעיר של אמי היה מורה, מנהל בית ספר ופעיל ציוני אדוק שנאלץ לברוח מאתיופיה לסודן בגלל שהשלטון האשימו בפעילות ציונית אסורה. כשהגיע לסודן הוא יצר קשר עם המוסד הישראלי. דודי, יחד עם סוכן שנשלח מטעם המוסד, הגה את הרעיון לעלות צעירים יהודים נוספים דרך סודן."

פרדה אקלום, בגיבויו המוסד, שלח מכתבים לקהילות היהודיות באתיופיה, בו הבטיח כי מי שיעשה את המסע לסודן, דרכו לירושלים מובטחת. ילמה: "הוא עשה ניסוי. קודם כל הביא את האחים שלו. שני אחים וקרוב משפחה נוסף צלחו את הדרך. שליח שתור לכפר היהודי הראה את תמונתם בהגעתם לסודן - זה היה האות לעלות לירושלים. תחילה עלו סבתי, אמו של פרדה, ואחותי הגדולה יחד עם הקבוצה הראשונה. לאחר חודשיים יצאה גם הקבוצה שלנו, בראשות אבי. אחרי שיצאנו, השמועה על הדרך הזו התפשטה."

פיזיקה ומתמטיקה, כשבמקור התחלתי כרועה צאן בכפר. למדתי שש יחידות גמרא בארמית. עם כוח רצון הכל אפשרי."

ואחרי הלימודים? "התגייסתי לצנחנים ושירתתי חמש שנים. הייתי קצין, בתפקידי האחרון קצין סיור בביה"ס למודיעין. בתקופה זו זכיתי להיות מצטיין הרמטכ"ל, אהוד ברק, ביום העצמאות."

לאחר שחרורו החל ילמה לתואר ראשון במנהל חינוכי ולאחר מכן לתואר שני בביצוע חינוכי באוניברסיטת בן גוריון. משם החל עיסוקו ביוזמות חינוכיות וחברתיות. "הייתי עסוק בעצמי ופתאום נחשפתי לקשיי קליטה של הקהילה לאחר מבצע משה ומבצע שלמה. אני עצמי לא הכרתי את הקשיים האלה. אחד הפרויקטים הראשונים שיוזמתי הוא 'אח גדול', במסגרתו סטודנטים יוצאי אתיופיה הנכו תלמידים בקרב הקהילה כדי להוות עבורם מודל לחיקוי. פרויקט נוסף ביוזמתי היה חוגי סירות. ילדים אחר הצהריים סבלו מחוסר מעש. הם החלו להשתתף בחוגי סיור ותוך שנה היו בפרויקט זה יותר

שלמה ילמה: "בני הקהילה במודיעין אינם זקוקים לסינוע. הם חומר גלם תרבותי שאם ייחשף לציבור, זה יכול למשוך אנשים נוספים מהקהילה לגור כאן"

מ-300 חניכים. הפרויקט קיים עד היום.

"לחדש את הסיפור הישראלי"

משימות אלו זו היוו לשמואל כרטיס כניסה לעולם הפעילות החברתית. לאחר סיום לימודיו האקדמיים הוא הצטרף לארגון הג'וינט בו הוא עובד עד היום. הארגון מפתח תכניות חברתיות לשיפור איכות חיים של אוכלוסיות חלשות בחברה. "אני בארגון קרוב לעשרים שנה וביצעתי בו שורה של תפקידים", הוא מספר. "אני הכי גאה במרכזי הצעירים. אלה מרכזים ברשויות מקומיות שנותנים שירות, מידע והכוונה לצעירים אחרי צבא בתחומים כמו פנאי ותעסוקה. עד להקמת המרכזים לא היה כל כך מה להציע לצעירים מעל גיל 18. התחלתי עם זה בבאר שבע וכיום יש חמישים מרכזים כאלה בארץ, כולל במודיעין".

מה הביא אותך מבאר שבע למודיעין? "עברנו למודיעין בשנת 2009 מסיבה טכנית.

עבדתי בירושלים וגרתי בבאר שבע. עשר שנים הייתי על הכביש. חיפשנו מקום טוב באמצע והמחשבה הייתה על התיישבות קהילתית. אבל כאן ראינו שילוב יפה של עירוניות לצד כפריות. אהבנו את הסביבה הגיאוגרפית".

לשמואל יש שלושה ילדים: עדן בת 21 היא קצינה בצה"ל ובוגרת ביה"ס עירוני ג' בעיר; שי, 15, תלמידת כיתה י' בבית הספר "יחד" ובן, 12, תלמיד ב"יחד".

"כתושב מודיעין, אחת השאלות שהעסיקו אותי היא מה אנחנו עושים למען אחרים", הוא אומר. "הרי ברור שיש כאן חומר אנושי איכותי מאוד. במקרה שלי, הכי קרובה לי השאלה איך יוצרים חיבור בין קבוצות שונות. מפריע לי השסע בין דתיים לחילונים, בין ערבים ליהודים, בין עולים לוותיקים. עוד יותר הפריעו לי גילויי הגזענות כלפי יוצאי אתיופיה, כמו שיטור יתר למשל. הגזענות יכולה להתפרץ כלפי כל אחד". כדי להתמודד עם בעיות אלה יום ילמה את ההתארגנות של "פורום גוונים" - קואליציה של ארגונים חברתיים שעוסקים בפיתוח קהילתי,

ציונות ומנהיגות. "קראתי להם לדרגל סביב אג'נדה משותפת - בואו נחדש את הסיפור הישראלי".

בנייתו של המקור לגזענות ולשבטיות בישראל הוא שאין תחושת שייכות. "האתוס הישראלי בנוי על נרטיב מאוד מצומצם של קבוצות שהגיעו בקום המדינה. מי שהגיע מאוחר יותר מרגיש שהסיפור שלו לא בליבה. הסיפור של קהילת יוצאי אתיופיה, כמו של קהילות נוספות, הוא תלוש. אנשים לא מכירים, מרשים לעצמם להתנשא. הציפיות מאיתנו נמוכות. יש דעות קדומות, חשש לגור זה לצד זה וללמוד". הפיתרון של שמואל ילמה הוא לחדש את הסיפור הישראלי, להשלים אותו. מבחינתו, אי אפשר "לתקן" את כל הקהילות. מטרת העל היא חברה אחת עם הרבה גוונים.

איך נעשה זאת עם העולים מאתיופיה למשל?

"הצעד הראשון הוא לשלב את הנרטיב של קהילת יוצאי אתיופיה בסיפור הישראלי. שנהיה מודל לחיקוי עבור קהילות נוספות. גייסתי לעסק

הזה 29 חברות כמו ארגון בונה, רבני צוהר, בית התפוצות ועוד. תכנית העבודה היא בשני ערוצים. הראשון, קידום פעולות 'שיא' להביא לידיעת הציבור מנהיגים וגיבורים לא מוכרים מקהילות שונות. למשל פרדה אקלום. עשינו עליו תחקיר, ארגנו כנס שבו סיפרנו את סיפורו. בעקבות החשיפה אני מצפה שמוסדות ילמדו עליו, שרשויות יקראו לרחוב על שמו. אנחנו רוצים לעודד מסעות לאתיופיה כמו לפולין. בדצמבר הקרוב ייצאו 25 מנהיגים ישראלים בשירות הציבורי למשלחת באתיופיה. אני הבאתי את הרעיון הזה לארגון 'מעוז'.

"ערוץ פעולה נוסף הוא הנכחה. התחדשות יהודית בהשראת המסורת של יהודי אתיופיה. יש ערכים אצלנו שיכולים להיות רלוונטיים לכולם. להקביל את יציאת מצרים בפסח למסע לסודן. הקהילה האתיופית חלמה שנים על ירושלים. אפשר לחדש את האופן שבו מציינים את

המשך בעמוד 38

עיר גדולה...

המשך מעמוד 37

יום ירושלים, לחזק אותו. חג הסיגד, החג של יהודי אתיופיה, חידוש הברית בין הקהילה לקדוש ברוך הוא. הייתי רוצה להפוך את החג לחג הודיה לאומי - בואו נחדש את הברית בין הקהילות בישראל".

יש מיזמים ותכניות שהיית רוצה לראות במודיעין?

"יש לי ציפייה מעיריית מודיעין, שלמשל, תיקח את הסיפור של פרדה ותקרא לרחוב על שמו או בית ספר על שמו. באתיופיה הוא היה מנהל בית ספר. אני מקווה שיום אחד נחגוג במודיעין את חג הסיגד, בכ"ט בחשוון, אולי דרך מחלקת תרבות בעיר אפשר לעשות כאן אירוע כזה. זו הגישה שלי, אני מחפש את הנקודות המתברות. זו יכולה להיות תרומה של העיר מודיעין לשילוב".

"זו בועה כלכלית כאן"

כמה עסקי הוריקן? איך השתלבה המשפחה המורחבת בישראל?

"להורים שלי בתור מבוגרים היה יותר קשה. אבי היה חקלאי. היו לו שדות שעובד ובנוסף היה גם נפת. הוא הכין כלים מברזל. כלים כמו מעדר ומחרשה היה מוכר בכפר. כשהגיע לארץ החל לעבוד בחקלאות גם כאן. הוא עבד בקטיף, במפעלים שונים, עבודה פיזית קשה. אבל מבחינתו כל עבודה מכבדת את בעליה. עד לאחרונה ניהל בסטת ירקות בשוק. אמא שלי הייתה קדרית וטיפלה בנו, בילדים, בבית. היא הכינה כלים מחימר ומכרה אותם. בארץ היא עסקה בניקיונות, עד היום היא עובדת בכל יום ארבע שעות. היא מאמינה שאדם צריך לעבוד. ההורים שלי הם מודל לחיקוי בשבילי בערכים שלהם. אמי גם רוקמת שמלות מסורתיות".

איך אתה מאפיין את המשפחה שלך? "עלינו שבעה אחים. לאחותי הגדולה לא הייתה הודמנות ללמוד כמוני והיא

שבע".

מדוע לדעתך אין יוצאי אתיופיה רבים במודיעין? מה עוצר את זה?

"זה עניין כלכלי. זו בועה כלכלית כאן. וזה גם עניין של מודעות. רוב יוצאי אתיופיה נמצאים בפריפריה, כשאתה שם אתה לא מסמן לעצמך את מודיעין. אתה לא חשוף לאיכות החיים פה, להודמנויות העבודה".

האם לדעתך נעשים צעדים בעיר למען שילוב יוצאי אתיופיה? או שילוב קהילות בכלל?

"להערכתי יש במודיעין כשלושים משפחות מקהילת יוצאי אתיופיה. הם באים בכוחות עצמם. אתה צריך אמצעים כדי להגיע לכאן. אלה שנמצאים כאן הם באותו פרופיל אקדמי כמו שאר תושבי העיר, עובדים במקצועות חופשיים, בכור תות הביטחון. זה לא דווקא בעידוד העירייה. הם לא חיים כאן בצורת קהילה נפרדת. יש מאמצים לפעמים להיפגש סביב החגים. יש שאומרים שזה מה שמעיד על שילוב, אני חושב הפוך. יש את ה'ביחד' הפנימי, סביב מורשת ושפה שמעבירים לדור הצעיר. זה לא מוריד מהיותך חלק מהחברה, כמו גוונים. לדעתי אין מספיק התארגנות בקבוצה שכן נמ' צאת כאן. אני בטוח שיש מחלקת קליטה בעיר, מחלקת תרבות, שיראו בקבוצה הווי הודמנות. אין צורך בסיוע אלא צריך לראות בה חומר גלם תרבותי שאפשר לחשוף אותו לכל תושבי מודיעין. פעולה כזו יכולה למשוך נוספים מהקהילה האתיופית לגור כאן".

"להערכתי יש במודיעין כשלושים משפחות מקהילת יוצאי אתיופיה. הם באים בכוחות עצמם. אתה צריך אמצעים כדי להגיע לכאן. אלה שנמצאים כאן הם באותו פרופיל אקדמי כמו שאר תושבי העיר, עובדים במקצועות חופשיים, בכוחות הביטחון. זה לא דווקא בעידוד העירייה"

בזכות הפנתרים השחורים

מה עמדתך בנוגע למחאת יוצאי אתיופיה שלה אנו עדים בזמן האחרון? "בשנות השבעים הייתה מחאה של עולי המזרח שקראו לה 'הפנתרים השחורים'. גולדה מאיר אמרה בזמנו שהם לא נחמדים! אולי הם לא היו נחמדים, אבל הם תרמו לשיח שנמשך עד היום על פער

עובדת בעבודות פיזיות, פוטנציאל לא ממומש. אחות נוספת היא ספרית. עוד אחות עוסקת בהנהלת חשבונות, האחות הרביעית בתחום החינוך לגיל הרך. יש לי אח שלמד מנהל עסקים והיום עובד במשרד הכלכלה, ואח נוסף נהג מונית. אחי הצעיר ביותר, ישראל, לא הצליח להשתלב. בגיל צעיר לא הצליח בלימודים, יש לו בעיות בריאותיות, הוא עדיין חי עם ההורים בבאר

"יש לי ציפייה מעיריית מודיעין, שלמשל, תיקח את הסיפור של פרדה ותקרא לרחוב על שמו או בית ספר על שמו. באתיופיה הוא היה מנהל בית ספר. אני מקווה שיום אחד נחגוג במודיעין את חג הסיגד, בכ"ט בחשוון, אולי דרך מחלקת תרבות בעיר אפשר לעשות כאן אירוע כזה. זו הגישה שלי, אני מחפש את הנקודות המתברות. זו יכולה להיות תרומה של העיר מודיעין לשילוב"

עדתי והיום הפער הזה מצטמצם. אני שואל את עצמי - אם לא הייתה מהומה, האם מישהו היה מעלה על דעתו שצריך לצמצם את הפער? אני רואה כאן הקבלה. בעשרים-שלושים שנים האחרונות היו כמה גלים של הפגנות, מפרשת הדם ועד מחאות כנגד גזענות. כשהיית קורה זה אולי לא נחמד, אבל הם מציפים בעיה אמיתית. עוד כמה שנים אנחנו נגיד להם תודה".

לאורך שנים נתקלו יוצאי אתיופיה בחובה לגיור. נתקלת בזה?

"זה נובע מהשאלה 'מיהו יהודי'. אחת מסוגיות הליבה היא מי מגדיר מיהו יהודי. אין לי תשובות מספקות, יש מונופול של הרבנות. יש לי בעיה גדולה איתנו כי היהדות היא של כולנו. בעיניי זה עניין בינך לבין הבורא ולא בידי בעל סמכות כזה או אחר. פתרונות טכניים הם משפילים וזו לא הדרך. אני אישית נתקלתי בזה. נדרשנו לעבור גיור, אבל בשבילי אין לו משמעות".

אתה חש אפליה ממוסדת?

"אני פחות מתעניין בתחומי הקשיים. במודיעין לא נתקלתי בזה, אבל זה קורה. במשטרה זה קיים. לאחרונה הודעו עלי לגלות שהייתה מדיניות של גזענות בשי" חות לפני העלייה שלנו כאן בארץ. דיברו על כך שלא מעלים לפה יהודים שחורים כי אין דבר כזה. הדברים האלה נאמרו במשרד הקליטה, רק כיום זה נחשף".

יש תחושה שמודיעין היא בוועתית. מה דעתך על האמירה הזו?

"יש במודיעין הון אנושי מאוד גבוה ומגוון. אני טוען שלא מספיק ערים אליו כאן ולא עושים בו שימוש מושכל. צריך לחשוב איך ההון הזה יכול לתרום לחברה בישראל. מה העיר עושה בשביל קבוצות חלשות? איזה עידוד יש בה לאזרחות פעילה מול האוכלוסיות מסכיבי? לכן יש סוג של בועה. אם ניפתח נוכל למצב את עצמנו כעיר שמייצרת אמירה כלפי החברה הישראלית ונותנת יד לחוסן חברתי ישראלי ולא רק עירוני".

מה לדעתך צריך לקרות כדי שנראה במודיעין יותר תושבים מהעדה האתיופית?

"שהעירייה באמצעות מחלקת תרבות תנגיש את התרבות הווי לתושבי העיר. שיחגגו את חג הסיגד, יעודדו בתי ספר ומתנ"סים, יזמינו אמנים יוצאי הקהילה שיופיעו כאן. צריך להנכיח בעיר את התרבות. הפעולה הווי תגרום להרכה אנשים מחוץ למודיעין לחשוב עליה כאופציה. העיר רק תרוויח מזה. כמו שעושים דיור לצעירים, מייצרים מדיניות של העדפה מתקנת, אפשר לעשות תכנית שילוב צעירים יוצאי אתיופיה".